

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av socialvårdslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av socialvårdslagen (RP 5/2020 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande och till kulturutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- kulturutskottet KuUU 1/2020 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- socialråd Juha Luomala, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Erja Heikkinen, undervisnings- och kulturministeriet
- temp. avdelningsdirektör Anu Muuri, Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland
- professor Juho Saari, Tammerfors universitet
- professor Heikki Hiilamo
- Helsingfors universitet
- Östra Finlands universitet
- Socca - Huvudstadsregionens kompetenscenter inom det sociala området
- Nationellt universitetsnätverk för socialt arbete Sosnet
- Föreningen för forskning i socialt arbete.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att socialvårdslagen ändras.

Syftet är att möjliggöra finansiering av forskning i socialt arbete på universitetsnivå med statliga medel. Enligt förslaget kan social- och hälsovårdsministeriet årligen bevilja finansiering för

Betänkande ShUB 9/2020 rd

forskningsprojekt som bedöms vara förenliga med insatsområdena och målen för forskningen inom socialt arbete. Insatsområdena och målen ska beredas i en utvärderingsgrupp som tillsätts av social- och hälsovårdsministeriet och som också ska följa genomförandet av projekten.

Propositionen genomför skrivningarna i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering, enligt vilka resurserna för forskningen och utvecklingen inom det sociala området ska tryggas på ett långsiktigt sätt, en struktur för forskningen och utvecklingen inom socialvården i Finland ska byggas upp och separat statlig finansiering för att stödja forskningen i socialt arbete och kompetensen på området ska avsättas.

Propositionen hänför sig till den första tilläggsbudgetpropositionen för 2020 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt våren 2020.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med propositionen är utvidga den statliga forskningsfinansieringen så att den omfattar forskning i socialt arbete på universitetsnivå. Enligt regeringsprogrammet ska resurserna för forskningen och utvecklingen inom det sociala området tryggas på ett långsiktigt sätt, en struktur för forskningen och utvecklingen inom socialvården i Finland byggas upp och separat statlig finansiering för att stödja forskningen i socialt arbete och kompetensen på området avsättas. Syftet är också att stärka det forskningsbaserade arbetssättet inom det sociala arbetet samt utveckla forskningen i det sociala arbetets servicesystem för att på så sätt skapa förutsättningar för tvärvetenskaplig forskning om integrationen av social- och hälsovården i Finland. Ett ytterligare mål är att öka kunskapen om vilken genomslagskraft metoderna inom det sociala arbetet har.

Det har inte tidigare funnits något sådant finansieringssystem för forskning inom det sociala området som liknar finansieringssystemet för hälsovetenskaplig forskning och som baserar sig på statlig ersättning. Inom socialvården saknas också verksamhetsenheter motsvarande universitetscentralsjukhusen som skulle kombinera den vetenskapliga forskningen, den vetenskapliga yrkesutbildningen och det praktiska arbetet inom socialt arbete. Utskottet instämmer i kulturutskottets uppfattning att det finns ett klart behov av forskning som utvecklar praxis inom socialarbetet och socialvården. Utskottet tillstyrker lagförslaget. Utskottet föreslår en språklig korrigering i 60 c § 1 mom.

Ersättningsförfarande

Enligt den föreslagna 60 c § kan social- och hälsovårdsministeriet årligen på ansökan bevilja statlig finansiering för forskningsprojekt på universitetsnivå inom socialt arbete. Enligt regeringen är det motiverat att finansiera i synnerhet mer omfattande samarbetsprojekt som genomförs av flera olika aktörer. Genom sådana projekt kan man skapa de bästa förutsättningarna för att stärka en

Betänkande ShUB 9/2020 rd

forskningsbaserad arbetskultur inom det sociala arbetet och koppla forskningen till servicesystemet.

Finansiering kan beviljas också för projekt som planeras av exempelvis kommuner, samkommuner, forskningsinstitut, kompetenscentrum inom det sociala området, yrkeshögskolor eller andra aktörer utanför universiteten, om projektet till sitt innehåll och sina metoder kan anses vara vetenskapligt högklassigt och förenligt med fastställda prioriteringar. Det ska göras en kollegial bedömning av forskningsansökningarna. Bedömningen ska enligt motiveringen kunna göras till exempel av en för uppgiften tillsatt bedömningspanel som består av sakkunniga inom forskning i socialt arbete. Social- och hälsovårdsutskottet anser i likhet med kulturutskottet att det är viktigt att man genom den föreslagna bestämmelsen kan säkerställa en hög vetenskaplig kvalitet på forskningen utan att begränsa forskningen till endast vissa organisationer.

Finansieringsbelopp

I budgeten för 2020 har 25 miljoner euro godkänts under moment 33.60.32 (Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå). Momentet fick ett tillägg på 4 miljoner euro i budgetpropositionen för 2020. Tillägget grundade sig på regeringsprogrammet, enligt vilket den årliga finansieringen på 4 miljoner euro ska riktas till forskning inom socialt arbete från och med 2020. Lagförslaget och det ändrade ändamålet i tilläggsbudgetpropositionen möjliggör särskild finansiering för forskning på universitetsnivå i socialt arbete i enlighet med regeringsprogrammet.

Finansieringen på fyra miljoner euro för innevarande år är måttlig, men enligt utredning kommer antalet ansökningar som uppfyller kriterierna sannolikt inte att vara stort i början. Utskottet anser det vara viktigt att den statliga forskningsfinansieringen till både hälso- och sjukvårdsenheter och forskning på universitetsnivå inom det sociala arbetet stärks för att garantera en högkvalitativ och effektiv forskning som främjar befolkningens hälsa och välfärd.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 5/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Betänkande ShUB 9/2020 rd

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till socialvårdslagen (1301/2014) en ny 60 c § som följer:

60 c §

Finansiering av forskning i socialt arbete på universitetsnivå

Social- och hälsovårdsministeriet kan årligen på ansökan bevilja statlig finansiering för sådana forskningsprojekt **på universitetsnivå** inom socialt arbete ~~på universitetsnivå~~ som är förenliga med insatsområdena och målen för forskningen inom socialt arbete och som har genomgått kollegial bedömning. Ministeriet beslutar utifrån den kollegiala bedömningen vilka projekt som får finansiering efter att ha hört den utvärderingsgrupp som avses i 2 mom. Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland betalar forskningsfinansiering i två poster årligen till dem som genomför projekten.

Social- och hälsovårdsministeriet tillsätter en av sakkunniga bestående nationell utvärderingsgrupp för forskning i socialt arbete. Utvärderingsgruppen har till uppgift att årligen för ministeriet lägga fram förslag till insatsområden och mål för forskningsverksamheten för följande år samt att följa och utvärdera genomförandet av de projekt som fått finansiering.

Närmare bestämmelser om insatsområden och mål för forskningen i socialt arbete på universitetsnivå samt om tillsättande av den utvärderingsgrupp som avses i 2 mom. och om dess sammansättning och uppgifter utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet får dessutom närmare bestämmelser utfärdas om beviljande och betalning av forskningsfinansiering samt om förfarandena i samband med dessa.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande ShUB 9/2020 rd

Helsingfors 12.5.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anu Vehviläinen cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Kim Berg sd
medlem Anna-Kaisa Ikonen saml
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Arja Juvonen saf
medlem Noora Koponen gröna
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf
medlem Heidi Viljanen sd
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Anneli Kiljunen sd
ersättare Mikko Kinnunen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.